

BIDRAG GULDSPADEN

"De journalister - verksamma i svenska medier - som genom engagerad och kunnig journalistik avslöjat eller skildrat väsentliga förhållanden som allmänheten förut inte kände till. Undersökningen skall vara ett originalarbete, självständigt genomfört"

Bidrag publicerade 1 jan-30 juni skall vara FGJ **tillhanda** 9 september, kl.17.00

Bidrag publicerade 1 juli-31 dec skall vara FGJ **tillhanda** 10 januari, kl. 17.00

För varje inlämnat bidrag tas det ut en avgift på 250 kronor. Detta betalas in senast samma dag som bidragen ska vara inlämnade till pg: 618 45 04 - 6 Döp betalningen med rubriken på det inlämnade bidraget. Om betalning inte kommer in till FGJ diskvalificeras bidraget.

VILKEN KLASS AVSER BIDRAGET?

Böcker

DESSA PERSONER ANMÄLS: (DESSA BLIR DE NOMINERADE - DE SKALL HA GJORT EN BETYDANDE INSATS.) (Observera att för arbetsledare finns priset Gyllene dynamon)

Carolina Neurath

FÖRUTOM OVANSTÅENDE DELTOG FÖLJANDE PERSONER: (DESSA BLIR EJ NOMINERADE)

PUBLICERAT/PUBLICERADE DATUM:

15/8

VAR PUBLICERADES JOBBET?

I boken "Den stora bankhärvan", utgiven på Norstedts

BESKRIV RESULTATET AV GRÄVET KORTFATTAT! (GÄRNA I FORM AV RUBRIK OCH INGRESS (MAX 7 RADER))

En helt ny bild ges av Sveriges mest högprofilerade finanspar och hur det gick till när deras bank gick i graven.

Problemen som fällde HQ fanns i bolaget redan 2005, vilket drar in andra ansvariga i härvan. HQ valde bort den ifrågasättande revisorn som var kritisk till den ödesdigra tradingverksamheten, och sommaren 2007 var problemen ett faktum. Dåvarande vd sålde då sina aktier, avslöjas i boken, och sade upp sig hastigt. År 2010 pekades bolagets tradingchef ut av de övriga cheferna för att i princip ensam ha vält banken. Styrelse och ordförande Qviberg påstod sig inte ha känt till någonting. Det är en bild som boken, med en rad bevis, har förändrat.

• PÅ VILKET SÄTT ANSER DU/NI ATT GRÄVET UPPFYLLER KRITERIERNA FÖR GULDSPADEN? (MAX 7 RADER) •

HQ Banks fall är sannolikt det allvarligaste som hänt i modern svensk bankhistoria. Det var första gången som Finansinspektionen valde sin hårdaste åtgärd att dra in banktillståndet, utan att staten räddade banken undan konkurs. De dramatiska turerna i HQ påverkade tusentals kunder och anställda men framför allt aktieägare som tillsammans gick miste om totalt 4 miljarder (som bolaget var värt våren 2010) Men när medieljuset lagt sig fanns en rad obesvarade frågor om hur det egentligen hade gått till, vem som bar ansvaret och kände till problemen i bolaget samt när problemen för första gången dök upp. Det är frågor som besvaras i boken genom djupgående research, interna mejl och dokument, samt en mängd intervjuer.

• HUR FICK DU/NI URSPRUNGSIDÉN TILL PROJEKTET? •

Idén uppkom under hösten 2010 när medieintresset hade svalnat, men när det fortfarande fanns frågor som många ville ha svar på. Det är en uppseendeväckande och allvarlig händelse med stort allmänintresse. HQ Banks fall har riskerat att påverka förtroendet för det svenska bankväsendet, framför allt för de mindre bankerna - som blev av med flera kunder i spåren av HQ-skandalen - samt för aktiemarknaden. Det kändes därför angeläget att göra en djupdykning i vad som faktiskt hade hänt i det enskilda fallet och hur det kunde gå så illa.

• VILKA ARBETSMETODER TILLÄMPADE DU/NI?

• Intervjuade systematiskt alla inblandade, närstående till de inblandade och människor som har haft någon koppling till HQ under de senaste 20 åren, och avslutade varje intervju med frågan vem jag mer borde kontakta. På så sätt fylldes listan med nya intervjupersoner på och vid projektets avslut kunde antal intervjuade personer summeras till 80. Det kunde röra allt från ett kort telefonsamtal till långa återkommande djupintervjuer. Det var inte sällan en intervju kunde pågå i upp till tre timmar. På så sätt var det till sist många som öppnade sig. Därigenom lyckades jag till slut få ut interna mejl och betydelsefulla dokument. Fler arbetsmetoder följer inom fältet källor, nedan:

• VILKA TYPER AV KÄLLOR ANVÄNDE DU/NI? •

- * Årsredovisningar från år 1993 till 2010 från HQ och ägaren Öresund.
- * Begärde ut aktieböcker, där alla aktieägare är listade, i HQ från åren 2003-2010.
- * Begärde ut inkomstuppgifter, samt inkomst av kapital, från de inblandade personerna av Skatteverket.
- * Begärde ut ärenden om HQ från Finansinspektionen från 90-talet fram till 2010. Några fick hämtas från Riksarkivet.
- * Begärde ut ärenden från Kammarrätten och från tingsrätten i Stockholm (från 93)
- * Använde kreditupplysningstjänsten Creditsafe för att se betalningsanmärkningar, kreditvärdighet samt bolagsengagemang.
- * Affärsdata och Retrievers mediearkiv för att gå igenom tidigare artiklar, från 80-talet fram till 2010.
- * Kundtidningar från HQ (HQ+)
- * Lyssnat till sommarprogram i P1
- * Interna mejl och dokument (t.ex om övervärdering av tradingverksamheten) och minnesanteckningar från möten som inblandade personer lämnat ut från 2005.

• STÖTTE DU/NI PÅ NÅGRA PROBLEM? VILKA? •

Det var uppenbart att många var emot att boken skrevs, just eftersom den kan påverka de många utredningar som pågår, däribland Ekobrottsmyndighetens förundersökning om grovt bokföringsbrott och svindleri. Fler av de brott som antyds i boken kan ge upp till sex års fängelse. Därför var det två personer som hotade med stämning om boken skulle publiceras med de innehållande uppgifterna. Det ena hotet var mer konkret, där involverades advokater, rådgivare och rättsprofessorer. Trots det ändrades inga faktauppgifter i boken.

• HUR LÅNG TID TOG PROJEKTET? •

Sex månaders heltidsarbete (inklusive helger och kvällar)
Och cirka tre månaders "förarbete" i jobbet som reporter på SvD.

VILKA REAKTIONER HAR NI FÅTT FRÅN MYNDIGHETER OCH KOLLEGOR?•

Mycket positiv respons från såväl en bred allmänhet som tidigare HQ-kunder, aktieägare, anställda men också från högt uppsatta vd:ar och politiker, som förvånats över den bild som framträder i boken.

Cirka 1,5 månad efter boken kommit ut polisanmälde moderbolaget HQ AB, vars nya ordförande Christer Sandberg tagit del av boken, HQ:s tidigare styrelseledamöter, ordförande och tidigare vd. (bifogat pressmeddelande)

http://www.hqab.se/index.php?p=press&s=releases&t=detail&afw_id=1214575&afw_lang=sv

Hagströmer sa sig tidigare inte ha varit informerad om hur mycket Qviberg visste om HQ:s problem. Det är svårt att säga vilken roll boken spelade men två veckor efter bokens publicering beslutade han att lämna Mats Qviberg och att dela upp deras gemensamma bolag Öresund, vilket de meddelade marknaden i december:

http://di.se/Default.aspx?pid=251176__ArticlePageProvider&epslanguage=sv&referrer=

* Åklagare från Ekobrottsmyndigheten (EBM) har hört av sig och velat ta del av material som finns i boken.

* Med anledning av boken har också en motion skickats in till riksdagen där denna ”nyutkomna bok” nämns. Förslaget rör ökat anslag till Finansinspektionen och förändringar i redovisningen av FI:s medel.

HYPERLINK "http://www.riksdagen.se/webbnav/index.aspx?nid=410&dok_id=GZ02Fi201"
http://www.riksdagen.se/webbnav/index.aspx?nid=410&dok_id=GZ02Fi201

* I stort sett alla stora medier har rapporterat om nyheterna som avslöjas i boken. Bland annat: **Expressen:** HYPERLINK "<http://www.expressen.se/nyheter/1.2545348/boken-avslojar-vad-qviberg-visste-om-bankharvan>" <http://www.expressen.se/nyheter/1.2545348/boken-avslojar-vad-qviberg-visste-om-bankharvan>

Dagens Industri: HYPERLINK

"http://di.se/Default.aspx?pid=243157__ArticlePageProvider&epslanguage=sv"

http://di.se/Default.aspx?pid=243157__ArticlePageProvider&epslanguage=sv

Aftonbladet: HYPERLINK "<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article13509715.ab>"

<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article13509715.ab>

Bokens innehåll har även refererats i mer branschspecifika medier, som:

Placera.nu HYPERLINK "https://www.avanza.se/aza/press/press_article.jsp?article=208674"

https://www.avanza.se/aza/press/press_article.jsp?article=208674

Samt Realtid.se HYPERLINK

"http://www.realtid.se/ArticlePages/201108/23/20110823141919_Realtid324/20110823141919_Realtid324.dbp.asp"

http://www.realtid.se/ArticlePages/201108/23/20110823141919_Realtid324/20110823141919_Realtid324.dbp.asp

Boken används som bevis i en skrift till Stockholms tingsrätt.

http://www.realtid.se/ArticlePages/201112/05/20111205145755_Realtid513/20111205145755_Realtid513.dbp.asp

HAR PROJEKTET ANMÄLT TILL PO, GRANSKNINGSNÄMNDEN ELLER ANNAN INSTANS? • Nej•

ANGE WEBBLÄNK TILL ARTIKLARNAS/INSLAGEN/BOKPRESENTATION •
http://www.norstedts.se/bocker/utgiven/2011/Host/neurath_carolina-den_stora_bankharvan-inbunden/

•
Om anmälan består av fler än tre delar skall innehållsförteckning över artiklarna/inslagen bifogas *anmälan*.

OM FLER ÄN TRE DELAR: ANGE VILKA TRE ARTIKLAR/INSLAG SOM BÄST BESKRIVER/GER EN BILD AV GRÄVET, SÅ SOM DE STÅR I INNEHÅLLSFÖRTECKNINGEN. INGEN MOTIVERING BEHÖVS.

<i>BIDRAGET HAR ANMÄLT AV:</i>	<i>TELEFON/E-POST TILL ANMÄLAREN:</i>
Tulle Durling	08 769 89 31, tulle.durling@norstedts.se
<i>TELEFON/E-POST TILL NOMINERADE JOURNALISTER:</i>	
070-6340575, carolina.neurath@svd.se	